

Кафедра харчових технологій

Назва курсу	Безпека життєдіяльності та основи охорони праці
Мова викладання	українська
Викладач	Костенко І. А. к.т.н., доцент
Курс та семестр вивчення	2 курс, 2 семестр, освітня програма «Дизайн середовища»
Профайл викладача	http://ht.stu.cn.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=8&Itemid=5
Контакти викладача	контактний телефон – 0985034841, e-mail atdrj@ukr.net

Анотація курсу – Основними етапами вивчення дисципліни є опанування знаннями, вміннями та навичками вирішувати професійні завдання з обов'язковим урахуванням галузевих вимог щодо забезпечення безпеки персоналу та захисту населення в небезпечних та надзвичайних ситуаціях, а також з обов'язковим урахуванням вимог охорони праці та гарантуванням збереження життя, здоров'я та працездатності працівників у різних сферах професійної діяльності.

Змістовий модуль 1. Безпека життєдіяльності.

Тема 1. Вступ. Теоретичні основи безпеки життєдіяльності (БЖД). Предмет, зміст та задачі курсу. Категорійно-понятійний апарат з безпеки життєдіяльності, таксономія небезпек.

Тема 2. Ризик, як кількісна оцінка небезпек. Основні положення концепції ризику та поняття про ризик. Оцінка ризику. Означення та вимірювання ризику. Управління ризиком та можливі шляхи його зменшення.

Тема 3. Загальна характеристика надзвичайних ситуацій, їх класифікація. Природні загрози, характер їхніх проявів та дії на людей, тварин, рослин, об'єкти економіки. Типологія аварій на потенційно-небезпечних об'єктах. Соціально-політичні небезпеки, їхні види та особливості. Соціальні та психологічні чинники ризику.

Тема 4. Менеджмент безпеки, правове забезпечення та організаційно-функціональна структура захисту населення та АТО у НС. Управління силами та засобами ОГ під час НС.

Змістовий модуль 2. Основи охорони праці.

Тема 5. Законодавча та нормативна база України про охорону праці. Предмет охорони праці. Законодавство України про охорону праці. Нормативна база України про охорону праці.

Тема 6. Правові та організаційні аспекти охорони праці. Нагляд і контроль за охороною праці. Відповідальність за порушення вимог щодо охорони праці. Державне управління охороною праці та організація охорони праці на виробництві. Навчання з питань охорони праці. Розслідування та облік нещасних випадків на виробництві.

Тема 7. Повітря та освітлення робочої зони. Мікроклімат робочих місць. Освітлення робочих місць.

Тема 8. Електробезпека. Пожежна безпека. Захист від шуму, інфра-, ультразвук, вібрацій. Радіаційна безпека.

2. Мета та цілі курсу.

Загальні компетентності, що формуються навчальною програмою. Під час вивчення дисципліни здобувач вищої освіти (ЗВО) має набути або розширити наступні загальні компетентності (ЗК), та спеціальні компетентності (СК) передбачені освітньою програмою:

ЗК9 Здатність зберігати та примножувати культурно-мистецькі, екологічні, моральні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство

та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
СК10 Здатність застосовувати знання прикладних наук у професійній діяльності в галузі дизайну середовища.

- 3. Результати навчання** – здатність орієнтуватися в основних нормативно-правових актах в області забезпечення безпеки та охорони праці; ідентифікувати небезпечні чинники природного та техногенного середовищ і віднайти шляхи відвернення їхньої уражальної дії використовуючи імовірнісні структурно-логічні моделі; оцінювати безпеку технологічних процесів і обладнання та обґрунтувати заходи щодо її підвищення; ефективно виконувати функцій, обов'язків і повноважень з охорони праці на робочому місці, у виробничому колективі; проведення заходів щодо усунення причин нещасних випадків і професійних захворювань на виробництві.

Програмні результати навчання згідно з освітньо-професійною програмою:

ПРН1 Застосовувати набуті знання і розуміння предметної області та сфери професійної діяльності у практичних ситуаціях.

ПРН3 Збирати та аналізувати інформацію для обґрунтування дизайнерського проекту, застосовувати теорію і методику дизайну, фахову термінологію (за професійним спрямуванням), основи наукових досліджень.

ПРН6 Усвідомлювати відповідальність за якість виконуваних робіт, забезпечувати виконання завдання на високому професійному рівні.

4. Обсяг курсу. Загальна кількість кредитів – 3.

Вид заняття	Загальна к-сть годин
лекції	16
практичні заняття	14
самостійна робота (включно з РГР)	60

5. Система оцінювання та вимоги

Загальна система оцінювання курсу	З дисципліни ЗВО може набрати до 60% підсумкової оцінки за виконання всіх видів робіт, що виконуються протягом семестру і до 40% підсумкової оцінки – на заліку.
Вимоги до РГР	Загальна кількість балів до 16. Умови – своєчасне виконання та здача роботи. Перша перевірка роботи є остаточною за кількістю балів з подальшим виправленням помилок та повторної перевірки. Несвоєчасна здача оцінюється в 0 балів.
Практичні заняття	Кожне заняття оцінюється до 5 балів: підготовка (1 бал), своєчасні виконання (3 бали), здача (1 бал) робіт.
Умови допуску до підсумкового контролю	Теоретичний матеріал (повнота ведення конспектів лекцій – 9 балів), здача РГР, здача всіх лабораторних (практичних робіт).

6. Політики курсу - У випадку, коли протягом семестру мінімальна кількість балів (35) набрана і здано всі передбачені програмою методи контролю, то модульні КР не перескладаються і підвищення балів можливо лише за рахунок кращої підготовки до заліку.

Політика академічної доброчесності

Академічна доброчесність повинна бути забезпечена під час проходження даного курсу, зокрема, списування під час проміжного та підсумкового контролів, виконання практичних завдань на замовлення, підказки вважаються проявами академічної недоброчесності. Від усіх слухачів курсу очікується дотримання академічної доброчесності у зазначених вище моментах. До ЗВО, у яких було виявлено порушення академічної доброчесності, застосовуються різноманітні дисциплінарні заходи (включаючи повторне проходження

певних етапів) згідно з Кодексом академічної доброчесності Національного університету «Чернігівська політехніка» <https://stu.cn.ua/wp-content/uploads/2021/06/kodeks-akademichnoyi-dobrochesnosti-nova-redakcziya.pdf> .

Політика користування ноутбуками / смартфонами

Прохання до здобувачів тримати смартфони переведеними у беззвучний режим протягом лекційних та практичних занять, так як дзвінки, переписки та спілкування у соціальних мережах відволікають від проведення занять як викладача, так й інших

здобувачів. Ноутбуки, планшети та смартфони не можуть використовуватися в аудиторіях під час занять та під час проведення підсумкового контролю.

Політика відвідування та відпрацювання пропущених занять

Відвідування всіх занять є обов'язковим. ЗВО, які навчаються за індивідуальним графіком, можуть звільнятися тільки від відвідування лекційних занять. Для тих ЗВО, які пропустили хоча б одне практичне заняття, проводиться процедура відпрацювання. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватися в он-лайн формі або у змішаній формі за погодженням із викладачем.

Правила перезарахування кредитів

Кредити, отримані в інших закладах вищої освіти за даною спеціальністю з освітніх компонент, спрямованих на отримання відповідних компетенцій можуть бути перезараховані викладачем у відповідності до положення «Порядок визначення академічної різниці та перезарахування навчальних дисциплін у НУ «Чернігівська політехніка» <https://stu.cn.ua/wp-content/uploads/2021/07/poryadok-vyznachennya-akademichnoi-riznyczy-ta-vyznannya-rezultativ-poperednogo-navchannya.pdf> шляхом співставлення отриманих програмних результатів навчання та компетентностей.

7. Рекомендована література

1. Безпека життєдіяльності та основи охорони праці. Курс лекцій: Навчальний посібник / А.І. Ткачук, О.В. Пуляк. – Кропивницький: ПП "Центр оперативної поліграфії "Авангард". – 2017. – 184 с.
2. Зеркалов Д.В. Безпека життєдіяльності та охорона праці. Монографія. – К.: Основа, 2015. 978 с.
3. Желібо Є.П., Заверуха Н.М., Зацарний В.В. Безпека життєдіяльності. Навч. посіб. / За ред. Є.П.Желібо.– К.: Каравела, 2011. – 344 с.
4. Безпека життєдіяльності. Навч. посіб. / В. В. Зацарный, О. В. Зацарна, О. В. Землянська, Д. В. Зеркалов. – К.: Основа, 2016. 204 с.
5. Катренко Л.А., Кіт Ю.В., Пістун І.П. Охорона праці. Курс лекцій. Практикум: Навч. посіб. – Суми: Університетська книга, 2009. – 540 с.